

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 24.

V Ptuj v nedeljo dne 13. junija 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Zmagovito prodiranje naših v Galiciji. — Rusi izgubili v petih tednih čez pol milijona vojakov. — Laški letalni stroj „Città di Ferrara“ uničen. — Benetke zopet bombardirane. — Težke izgube Italijanov pri Gorici. — Vsi laški napadi na koroški in tirolski meji krvavo odbiti. — Srbi se zopet gibljejo. — Kaj bo z Rumunijo?

Zmagovito prodiranje nemških in naših armad na Poljskem in v Galiciji traja nadalje. Po zarzetju Przemysla, katerega smo po 4-dnevnem obleganju dobili, medtem ko so Rusi to trdnjavo več kot pol leta oblegovali, udarili smo takoj za Rusi, ki se sicer na posameznih točkah trdovratno branijo, ki pa morajo vendar povsod nazaj. Zdaj smo že pridobili mesto Stanislawo, ki je jako važno železniško središče na poti v Lemberg, v Černovice in na Ogrsko. Za rusko armado skoraj ni več rešitve. Poraz Rusov z milijonskimi njihovimi armadami pa je gotovo največja zmaga, kar jih pozna svetovna zgodovina.

Na Italijanskem so se menda tudi že streljali. Mislili so laški vojni hujskači pod vodstvom svojih podplačanih bajazzov a la d'Annunzio, da bodejo našli vsled velikanskih bojev na severu našo mejo nepripravljeno in da bodejo kar čez noč zasedli „neodrešene pokrajine“. Pa zdaj so že videli, da naši kanoni streljajo, da naši vojniki stražijo mejo. Vsi laški napadi ob skalnati meji koroški in tirolski so se izjalovili. In prvi veliki napad ene infanterijske divizije v smeri proti Gorici bil je od naše artiljerije krvavo zadušen. K temu pridejo še uspehi na morju in v zraku. Ponos Italije, letalni stroj „Città di Ferrara“ bil je od naših letalcev sežgan in razstreljen. Po Benetkah pa so padale zopet avstrijske bombe. . . . Evviva la guerra!

Po daljšem odmoru pričele so se zopet manjše praske ob srbski meji. Črnogorci postopajo pri temu banditovsko; ni čuda, saj je njihov kralj oče laške kraljice. Oblačijo se namreč ti črnogorski učenci Italije v avstrijske uniforme, da bi naše vojake prevarali. Sicer pa marširajo

Srbi tudi proti Albaniji; zasiguriti si hočejo jadransko obalo, po kateri steguje izdajalska Italija svoje kreplice.

V ostalem je položaj na bojiščih povsod jako ugoden. Turki so dosegli na polotoku Gallipoli proti Angležem in Francozem izredno lepe uspehe. Nemške armade v Belgiji, Flandriji in na Francoskem pa so podobne nepremagljivi jekleni steni. Po vseh morjih nadaljujejo obenem nemški podmorski čolni svoje uničujoče delo.

V zadnjem času se je pričelo zopet mnogo govoriti o nevarnosti novih vojnih komplikacij na Balkanu, zlasti o nevarnosti vojne z Rumunsko. Doslej se o tej stvari ne more izreči nobene sodbe. Naravnega vzroka ni, da bi se Rumunija, še manj pa Bolgarija proti nam obrnila. Upajmo torej mirne rešitve. Sicer pa smo v tej velikanski borbi pokazali, da nas ne straši nobena nevarnost. Naj pride karkoli, — Bog in pravica sta na naši strani in zmaga mora tudi nam priti!

Zasedenje Przemysla.

Vojni poročevalec dunajskega lista „Arbeiter-Zeitung“ poroča: Radost prebivalstva Przemysla, ki je znašalo začasa ruskega gospodstva okoli 20.000 duš, je bila brezmejna. Moški in ženske so od sreče jokali. Mnogo vojakov je pri zopetnem prihodu videlo svoje in ne da se misliti nič bolj vznesenega, nič, kar bi s obojevnistvo Nemčije in Avstro-Ogrske bolj simboliziralo, kakor da so se v zavzetem mestu na pol pota srečali Bavarci in Avstrijci. Videti je bilo, da so se oficirji in vojaki objemali. Zvonenje zvonov je blagoslavljal ta dan miru. V vseh cerkvah in sinagogah so se vršile zahvalne božje službe. Namestnik župana, ki je ostal v mestu, ko so Rusi župana siloma v Sibirijo od-

gnali, je pozdravil prvo patroljo zaveznikov z besedami, ki so izražale vročo zahvalo prebivalstva. Iz vseh hiš plapolajo zastave obeh monarhij. O načinu, kako so Rusi zapustili Przemysl, o številu vjetnikov in obsegu vojnega plena še ni nič znanega. Vsekakor pa plen gotovo ni majhen.

Nemško uradno poročilo o zavzetju Przemysla.

Wolfvov urad poroča iz Berlina z dne 7. t. m.: Iz Velikega glavnega stana dobimo o padcu trdnjave Przemysl sledeče poročilo:

Ko je dne 2. maja ofenziva zvezancev na zapadnem Gališkem pričela, je pač malokdo mislil, da bodejo že štiri tedne pozneje težki oblegovalni topovi zvezancev ogenj na Przemysl zapričeli. Dne 21. maja se je zdelo, da hočejo Rusi trdnjavo izprazniti. Vkljub temu so jo 8 dni pozneje krepko branili. General pl. Knauts potisnil je linijo svojih bavarskih regimentov od severa sem bližje na trdnjavo. Ob 11. uri dopoldne pričele so težke baterije obstreljevanje fronte forov. Dne 31. popoldne ob 4. uri so težki topovi obmolknili. Obenem nastopila je infanterija — bavarski regimenti, en pruski regiment, en avstrijski oddelek strelcev — k naskoku. Uničenje utrd in izzidanih postojank trdnjave po težkem artiljerijskem ognju napravilo je na posadko tako hudi utis, da ni bila v stanu zoperstavljati se krepko nastopivši infanteriji. Posadka utrd 10 A, 11 A in 12 v kolikor ni ležala zasuta v razstreljenih kazematah, bežala je in zapustila vsovo vojno orodje, med katerim se je nahajala velika množina najnovjših lahkih in težkih ruskih kanonov.

Dne 1. junija napravil je sovražnik s posameznimi bataljoni protinapade. Te napade se je brez težave zavrnilo. Težka artiljerija je premagala zdaj fore 10 in 12. Prvi pruski in-

fanterijski regiment št. 45 vzel je združeno z bavarškimi vojniki v naskoku dve vzhodno od for 11 stoječi šanci, ki ju je sovražnik hudobno branil.

Dne 2. junija ob 12. uri popoldne vzel je v naskoku bavarski 22. infanterijski regiment for 10, v katerem je bilo vse od težke artiljerije zasuto. En bataljon Augusta-gardnega regimenta vzel je zvečer for 12. Utrdbe 10 B, 9 A in 9 B so se vdale. Zvečer so pričeli vojaki (nemškega) generala Knaussl napad v smeri mesta. Vas Zurawica in tam ležeče utrjene postojanke sovražnika bile so zavzete. Sovražnik se zdaj ni več branil. Tako so zamogli nemški vojaki, katerim je pozneje avstro-ogrška 4. kavaljerijska divizija sledila, dobro izvidano notranjo linijo forov zasesti in ob 3. uri zjutraj, ko so še mnogoštevilno Rusov vjeli, v osvobojeno mesto Przemysl vkorakati. Po obleganju le 4 dnež je trdnjava Przemysl zopet v roko zavezance padla. Rusi pa so to trdnjavo brez uspeha več mesecev oblegovali.

12.000 osvobojenih ogrskih črnovojnikov v Przemyslu.

Listi poročajo: O številu v Przemyslu napravljene vjetnikov in o velikem plenu manjka še podrobnejših poročil. Toliko pa je že dognano, da se je razun pri padcu trdnjave vjetih Rusov nahajalo v trdnjavi tudi 12—16.000 ogrskih črnovojnikov. Ti črnovojniki bili s marca meseca od Rusov vjeti, ki so jih potem za zemeljska dela v Przemyslu rabili. zdaj so osvobojeni in so se uvrstili zopet v naš 7. kor kot delavski oddelki.

Pol milijona ruskih izgub tekem petih tednov.

Uradna poročila pravijo: V bojih meseca maja vjele so pod avstro-ogrskim vrhovnim poveljstvom boreče se zvezance armade sledeče število Rusov:

Do 31. maja	268.869 mož
K temu prideju še:	
severno Memela	24.700 "
pri Savlah	500 "
pri Stryju	12.175 "
na Pruthu	900 "
pri Szawdyniki	3.650 "
pri Dnjestru	10.900 "
pri Przemyslu	30.000 "

Skupno število (konec maja do 6. junija) . . . . . 351.694 mož

Od začetka meseca maja do 6. junija se je torej glasom uradnih poročil zaveznih generalštabov na raznih bojiščih v vojni proti Rusiji med Vzhodnim morjem in Pruthom vjelo 351.694 Rusov. Ako se število mrtvih, ranjenih in izgubljenih tudi najmanjše vzame, je vendar gotovo, da so Rusi v komaj petih tednih več kot 500.000 mož, to je torej pol milijona izgubili. Čeprav je Rusija velikanska, — izguba pol milijona vojakov v 11. mesecu vojne in po naj-

krvavejših bitkah svetovne zgodovine je gotovo tudi zanjo usodepolnega pomena.

Avstrijsko poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 7. junija. Uradno se danes popoldne razglša:

Rusko bojišče. Po težkem porazu pri Przemyslu porabilo je rusko armadno vodstvo v zadnjih dneh hude napore proti našim postojankam na Pruth-liniji, da predre tukaj s silo. Zlasti proti prostoru Kolomea-Delatyn vrgel je sovražnik vedno nove množice v bitko.

Medtem ko so se vsi ti poskusi na trdni hrabrosti armade generala pl. Pfanzer-Baltin pod velikimi izgubami Rusov izjalovili, bližale so se od zapada pod poveljstvom generala pl. Linsingen stoječe zvezane bojne moči. Včeraj so vzele Kalucz, pokrajino severno tega mesta in visočine na levem bregu Dnjestra severno Jurawna. Med Nadworno, Bistrico in Lomnico so se pridružili naši vojaki napadu.

Boji vzhodno Przemysla in Jaroslava trajajo naprej. Severno Mosciske moral se je sovražnik na Czerniawo umakniti. Posamezni slabotni protinapadi Rusov so se ponesrečili.

Pri Przemyslu padlo je od 1. junija sem 33.805 sovražnikov vroke zmagovalcev.

Italijansko bojišče. V tirolski obmejni pokrajini učinkovala je naša artiljerija z vidnim uspehom.

Ob koroški meji vzhodno prelaza Plöckena pridobili so naši vojaki včeraj Freikofel, katerega je sovražnik preje zavzel.

V pokrajini Krna se bojuje nadalje. Italijani so morali Krn zapustiti. Ob Soči se pomika sovražnik deloma bližje.

Balkansko bojišče. Na balkanskem bojišču vlada mir, razven posameznih prask ob meji.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 7. junija (W.-B.) Iz Velikega glavnega stana se danes poroča: Zapadno bojišče. Na vzhodu Loretto-visočine ponovili so Francozi v popoldanskih in večernih urah svoje napade, ki pa so se v našem ognju popolnoma izjalovili. Nadaljni napadalni poskusi ponoči bili so v kafi zadušeni.

Jugo-vzhodno Hebuterne (vzhodno

Douleusa) napadel je sovražnik danes zjutraj brezuspešno. Boj tam še ni končan.

Nadaljni francoski napad severno-zapadno Moulus-Sous-Touventa (severno-zapadno Soissons) se je večinoma takoj zavrnil; le na enem mestu dospel je do naših najprednejših jarkov, za katere se še bojuje. Naša postojanka pri Vauquoisu južno vzhodno Varennesa bila je včeraj zvečer napadena. Vkljub porabi požigalnih bomb, ki preplivile naše jarke z lahko gorečo tekočino, se Francozom ni posrečilo, vsiliti v našo postojanko. S težkimi izgubami vrnil se je sovražnik v svoje jarke nazaj.

Vzhodno bojišče. Severno Kuruschany prisilila je naša kavaljerija prehod čereko Windau in je sunila v južno-vzhodno smeri naprej.

Južno-vzhodno Kurtowianyja in pokrajini vzhodno Sawdynika napravila naša ofenziva lepe napredke; nadaljnih 3.340 vjetnikov in 10 strojnih pušk ostalo je pri temu v naših rokah.

Južno reke Memel bil je breg do linije Tolausie-Sapiczyszki od sovražnik očiščen.

Južno-vzhodno bojišče. Pri bojih jih okoli Przemysla napravilo so 33.805 vjetnikov.

Vzhodno Przemysla nadaljevali so zvezani vojaki svoje boje uspešno in so vrgli sovražnika severno-zapadno Mosciske nazaj na Wiznijo.

Deli armade generala pl. Linsingen s pri Jurwanu reko Dnjester prekoračili in visočine na severno-vzhodnem bregu v naskok zavzeli. Bolj južno doseglo je zasledovanje linije Nowica-Kalusz-Tomaszowce. Plej južno narastelje je tukaj nad 13.000 vjetil. Najvišje armadno vodstvo.

Avstrijsko poročilo od torika.

K.-B. Dunaj, 8. junija. Uradno se danes razglša:

Rusko bojišče. V pokrajini Pruth in Dnjestra so zvezani vojaki včeraj v napad čez Lauczyn, Radworno in Kalucz nadaljevali, potisnili sovražnika nazaj proti Stanislavu in Haliczu, se razširili na levem bregu Dnjestra vzhodno in severno Jurawna in so zopet 6.200 Rusov vjeli. Drugače je položaj na severu nespremenjen.

Italijansko bojišče. Na Primorskem pripravlja sovražnik očividno splošno napad na naše postojanke ob Soči. Njegovi dosedanji posamezni napadi pri Gradški in Sagradu bili so krvavo zavrnjeni.

V koroškem in tirolskem obmejnem okraju traja brezuspešni artiljerijski ogenj Italijanov naprej.

Bojne pesmi.

IV.

Zdaj naj vihar ves svet podre,
zdrobi v prah,
in božja jeza naj vspalmiti:
prokleti Lah!

Na prsih gada smo redili
kot brat in brat,
a ni se sramoval in šel
nas je prodal.

In kakor Judaž za zlato
poljub nam dal —
a kakor Judaž bo na veke
v sramoti stal!

In naša jeza, naša sveta
zdrobi ga v prah —
gorje, gorje ti izdajalec,
prokleti Lah!

V.

Klink, klink
zapoje kosa v travi;
in zore prvi žarki
se kopljejo že v rosi
in srce tiho moli
v božanski tej lepoti . . .

Oj kosa, kosa,
razširjaš smrt,
podiraš rožic nežne vrste
in vstvarjaš le življenje zopet
in si potrebna!

Oj domovina, travnik lep,
kdo bo kosil, kdo bo moril?
že vidim padati glave,
grobovi se odpirajo
in mlada trupla padajo
v potokih krvi . . .

Klink, klink,
zapoje kosa,
zapoje tebi, domovina . . .

VI.

Najgrša zver,
pol tiča in pol miši,
je netoper.

Najhujša zver
pa je vampir,
ki kri sesa,
zahrbtno te napada
in srce ti prebada . . .

Ti pa si netopir, vampir,
oboje v eni si osebi!
Ti goljufiš
in kri sesaš,
nam jemlješ kruh,
ti oderuh,
obogatuješ se v tej bedi,
na domovine ubogi gredi!

Ej, patrijot ti iz papirja,
poglej v zrcalo se: —
tam vidiš netopirja,
tam vidiš vampirja,
in gnus obide te . . .

oddelek alpini, ki je zasedel Monte Piano (južno Landra), bil je od naših vojakov pre-poden.

V pokrajini Ala trpijo pod plenjenjem Garibaldincev.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško poročilo od torika.

K.-B. Berlin, 8. junija (W.B.). Iz Velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na vzhodu Loretto-visočine se je ponesrečil sovražni napad popolnoma. Nadaljnih napadov Francozi niso poskusili. Tudi južno Neuville smo neki sovražni napad z artiljerijskim ognjem zavrnili. Južno-vzhodno Hebuterne traja boj še naprej. Napad severno-zapadno Soissons smo z našim protinapadom vstavili. Pri Ville aux Bois imel je sovražnik pri nekem brezuspešnem poskusu, da pridobi svoje, maja meseca izgubljene postojanke nazaj, velike izgube. Pri Donai uničili smo neki sovražni letalni stroj.

Vhodno bojišče. Naše napadalno gibanje v pokrajini Schauten in vzhodno Dubisse napreduje.

Južno-zapadno Plozka smo sovražnikov letalni bojni stroj prisilili do izkrcanja in zaplenili.

Jugo-vzhodno bojišče. Vzhodno Przemysla je položaj v splošnem nespremenjen. Število od armade Mackensen od 1. junija vjetih Rusov znaša čez 20.000 mož.

Na visočinah pri Nowoszyń, severno-vzhodno Jurawa so vojniki generala pl. Linsingen sovražnika na novo premagali. Zasedovanje prišlo je do linije Bukaczowce južno od Hrehorow-južno od Molodynce.

Južno Dnjestr smo Siwka oddelek prekoračili in dosegli Myslow (vzhodno Kalucza), Wojnilow, Seredne ter Koldziejow.

Plen tega dneva znaša 3.200 vjetih, 1 top in 12 strojnih pušk.

Najvišje armadno vodstvo.

Avstrijsko poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 9. junija. Uradno se danes popoldne razglašalo:

Rusko bojišče. Južno Dnjestr izgubili so Rusi zopet zemlje. Pod mnogimi zasledovalnimi boji zmagovito prodirajoče dosegli so zavezanci včeraj severno Kolomeje linijo Kulaczowca-Korsow, pridobili visočine Ottynia, zavzeli zvečer Stanislav in vsilili naprej proti Haliczu. Ta dan smo vjeli 5.570 Rusov.

Na ostali fronti v Galiciji in na Poljskem se ni nič bistvenega zgodilo.

Italijansko-bojišče. Prvi večji napad sovražnika, zapričet včeraj popoldne v bližini moči ene infanterijske divizije proti mostu pri Gorici, bil je pod težkimi izgubami Italijanov odbit. Italijani so v artiljerijskem ognju nazaj hiteli in so morali več topov pustiti. Isto usodo imeli so sovražnikovi napadi pri Gradiški in Monfalconu.

Boji na koroški meji vzhodno prelaza Plöcken in obojestranski topovski oženj v okrožju naših koroških in tirolskih utrdb traja nadalje.

Balkansko bojišče. Ob srbski meji so se vršile tu in tam manjše praske. Pri Korito smo razpršili neko črnogorsko bando v avstro-ogrskih uniformah.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Prvi spopadi z Lahi.

Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Prvi spopadi na naši južno-zahodni bojni črti nas nadajajo z zaupanjem in z veselimi upi. Ne odločnje število, marveč kakovost vojakov. Pravi izgled srčnosti, drznosti in podjetnosti je bil neki obmejni boj pri Caprile dne 26. majnika. Iz Caprile se je zanesljivo poročalo, da se pomikajo italijanske čete v dolini Sottoguda. Oberlajtnant Emil Zeyer polka deželnih strelcev v Innichenu je zato sklenil, da plane čez mejo in se tako prepriča, kakšen je položaj. Zeyerjev oddelek, 70 deželnih strelcev z dvema strojnima puškama, je ob pričetku teme, dobro zavarovan opazoval severno od Caprile velik materijalni transport na cesti Caprile-Sottoguda. Dve italijanski infanterijski kompaniji sta se medtem nastanili v štirih škednjih v Caprile. Italijani so postavili puške v piramide in odložili ostalo pri cerkvi. Straže so postavili le pri vходу v kraj. Oberlajtnant Zeyer je nato sklenil, da napade sovražnika s strojnima puškama na 900 korakov. Eno strojno puško so namerili na škednje, drugo pa na trg; nato so sovražnika alarmirali s strelom. Italijani so tekli iz škednja k puškam; naše strojne puške pa so pričele kositi. Italijanov je veliko padlo mrtvih in ranjenih. Obe kompaniji sta bežali v največjem neredu in brez orožja. Oberlajtnant Zeyer je s tem prese- netljivim napadom dosegel svoj namen in poizvedel, kaj da namerava sovražnik. Vračal se je zato v svoje prejšnje postojanke. Neka sovražna infanterijska kompanija mu je blizu neke vasi že na avstrijskih tleh poskušala preprečiti umikanje, a brez uspeha. Z izgubo 5 mož se je oddelek z obema strojnima puškama srečno prebil skozi. Strojnopuškina mojstra Funkhauer in Hopfgartner sta se odlično obnašala. Predlagana sta s poveljnikom oberlajtnantom Zeyerjem v Najvišje odlikovanje. Mirno se lahko pripusti takim možem obrambo naše jugo-zapadne meje. Vrli Tirolci se veselijo srečnega svojega prvega uspeha, ki mu kmalu slede drugi.

Uspešni napad na Italijane.

K.-B. Dunaj, 6. junija. Na južno-zapadnem bojišču posrečilo se je nekemu malemu oddelku naših vojakov dne 2. t. m. v bližini Flitscha, da pade sovražniku neopaženo v hrbet in mu prizadene veliko škodo. Sovražni tržen, neki poljski tabor in stražnica, brzkone tudi provijantni tabor se je pri temu obstreljevalo. Sovražnik je imel 50 mrtvih in je prišel v veliko zmešnjavo. Pač so prihajale od vseh strani nove moči sovražnika, ali naš oddelek se je zamogel v kljub veliki premoči pravočasno in v polnem redu nazaj potegniti.

Sovražna mornarica v Dalmaciji.

K.-B. Dunaj, 7. t. m. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Dne 5. junija prišlo je nekaj italijanskih križark in razruševalcev v dalmatinska morja. Cilj sovražnikovega podjetja bilo je obstreljevanje železnice pri Mihonice ter posameznih svetilnikov na otokih Lissa, Lagosta ter Cacca. Obstreljevani objekti bili so le lahko poškodovani.

Italijanski letalni stroj „Città di Ferrara“ uničen.

K.-B. Dunaj, 8. junija. Uradno se razglašalo: Sovražnikov letalni stroj „Città di Ferrara“ bil je danes zjutraj ob 6. uri na vrnitvi od Reke od mornarskega letalnega stroja „L 48“, voditelj mornarski lajtnant Glasing, opazovalec mornarski kadet pl. Fritsch, južno-zapadno od Lussina obstreljevan, da je pričel goreti in bil uničen. Dva oficirja in pet mož je vjetih.

Mornariško poveljništvo.

* * *

Letalni stroj „Città di Ferrara“ se je opazil nad Reko (Fiume) in se je njegovo približevanje takoj na vse smeri poročalo. Vrgel je na Abbazio 8 bomb, pa ni zadel fabrike, katero je hotel zadeti. Naši so pričeli takoj s zasledovanjem. Eden naših letalnih strojev se je dvignil višje nad sovražnikom in je vrgel nanj patrono, ki je „Città di Ferrara“ z veliko silo zadela. Zgodila se je velikanska razstrelba in dvignil se je strašni plamen. Sovražni letalni stroj bil je v sredi pretrgan in goreči kosi padli so v globočino.

Letalni stroj „Città di Ferrara“ bil je ponos Italije. Bil je največji italijanski stroj, v katerega so stavili veliko upov. Razven uničenega imajo Italijani le še par manjših letalnih strojev, ki se ne morejo daleč voziti. Zato je to uničenje „Città di Ferrara“ tudi v vojaškem oziru velikega pomena. Gorje izdajalcu!

Zopetni napad naših letalnih strojev na Benetke.

K.-B. Dunaj, 8. junija. Uradno se razglašalo:

Mornariški letalni stroj „L 47“, voditelj fregatni lajtnant Banfield, opazovalec mornariški kadet pl. Strobel je danes zjutraj Benetke, in sicer balonsko poslopje Murano-Compalta ter sovražnikove razruševalce uspešno z bombami obmetaval ter nekaj požarov napravil, taborišča in strojne puške obstreljeval.

Mornariško poveljništvo.

Uspešni napadi nemških mornarskih letalnih strojev.

K.-B. Berlin, 15. junija. Wolff-pisarna poroča uradno:

Dne 4. junija je neki nemški podmorski čoln neko rusko minsko križarko Amur-razreda pri Baltisch-Porthu potopil.

V noči od 4. na 5. junija izvršili so nemški mornarski letalni stroji napade na utrjeni Humbert-izliv in na angleško mornarično postojanko Harwich. Pristaniške naprave v Harwichu so bile izdatno in z dobrim uspehom z bombami obmetane. Mnogo močnih požarov in razstrelb, med njimi zlasti močne razstrelbe neke plinske shrambe ali oljnatega tanka se je opazovalo. Nadalje se je obmetavalo z bombami neko železniško postajo. Naši (nemški) letalni stroji bili so od topov na suhem in na parnikih obstreljevani, pa ne zadeti. Vrnili so se nepoškodovani.

(To je zopet eden tistih pogumnih napadov nemških letalnih strojev na srce Anglije, ki povzročajo po vsem Angleškem tako veliko groze in strahu. Vsa obrambena sredstva Angležev ne pomagajo čez hrabre čine nemških junakov! Op ur.)

Nemški cesar v avstrijskem glavnem stanu.

K.-B. Dunaj, 4. junija. Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Njegovo Veličanstvo nemški cesar se je danes z avtomobilom pripeljal v stan c. in kr. vrhovnega armadnega poveljstva, da Njegovi c. in kr. Visokosti presvitlему gospodu maršalu nadvojvodu Frideriku k visokoistega današnjemu rojstnemu dnevu, kakor tudi povodom osvojitve Przemysla osebno prinese najprisirnejše čestitke. Pri obedu je nemški cesar dvignil čašo na slavo pomembnega najnovejšega uspeha zaveznikišket in osebnosti zmagovitega maršala. Ob prihodu in odhodu je po mestnih cestah v trumah zbrano prebivalstvo radostno pozdravljalo Njegovo Veličanstvo.

Kaj bo z Rumunijo?

O tem vprašanju piše cenzurirani „Kärntner Tagblatt“ med drugim sledeče: Ves svet gleda zdaj v Bukarešt, kakor je tedne in mesece gledal v Rim. Proti nam vojuječe države bodo v Rumuniji do skrajnosti izrabile vse sile zlata in pregovarjanja, vsa človeška in financijalna razmerja, kakor so to mesece dolgo delali v Italiji. Rumunija ima torej sedaj vlogo,

v kateri se je smela dopadati Italija skozi deset mesecev. Ali bo Rumunija igrala vlogo natančno tako, kakor jo je igrala Italija? To vprašanje si stavijo zdaj brez dvoma vsak dan v Londonu in Parizu, v Petersburgu, Rimu, Nišu in Cetinju z isto napeto razburjenostjo.

Rumunija ni zaveznica Avstrije in ni zaveznica Nemčije. Tudi ni zaveznica Rusije, Francije ali Italije. Kakor zagotavljajo njeni državniki, je Rumunija danes še prosta in ima svobodno roko za odločitve v tej ali oni smeri.

„Kärntner Tagblatt“ govori potem o intervencijonistih na Rumunskem in pravi: Rumunija je v drugem položaju nego Italija. Zagotovljena med Rusijo na severu in velikosrbskimi načrti na jugu, ne bo mogla Rumunija trajno pogrešati prijateljstva in opore sosednih držav. Močna Avstrija kot nasprotnik Rusije mora ostati želja rumunske politike. Vsak uspeh Avstrije proti Rusiji je posredno tudi uspeh Rumunije proti Rusiji. Rumunija mora želeti ruskih porazov. Kolikor mogoče oslabljena Rusija mora biti v interesu Rumunije. Sicer se pa treba pri presojanju razmer na Balkanu vedno ozirati na to, da veliko vprašanje ne leži v Bukarešti, marveč v Sofiji.

Iz Stockholma se k temu vprašanju še poroča: „Novoje Wremja“ javlja baje iz avtoritativnega diplomatskega vira, da so rumunska pogajanja z ententno vstavljena, ker zahteva Rumunija poleg Sibirije in Banata do Donave tudi Bukovino, potem odpoved donavske parobrodne konvencije in pa ureditev meje v Besarabiji. Diamanal se je sicer januarja dogovoril, da poseže Rumunija istočasno z Italijo v boj, sedaj pa Rumunija ne uboga, ker ni bila pravočasno obveščena. (Ta vest še ni uradno potrjena. Op. ur.)

Zastarelo angleško brodogojstvo.

List „Extrabladet“ piše: „Največjo trpkost vzbuja med Angleži dejstvo, da njih zaupanje v mornarico ni bilo opravičeno. To silno angleško brodogojstvo ednostavno ni napredovalo s časom; ono je zastarelo. Ko je prišla ura, da pokaže svojo silo in svojo moč, se nade niso uresničile. Nemci so vpeljali nov način vojskovanja, v primeri s katerim je še tako močno brodogojstvo linijskih ladij in križark brez moči. Zelo res je, da je to, kar se danes godi na Angleškem, že začetek prvega odločilnega poraza, ki ga je doživelo angleško brodogojstvo od časov kraljice Elizabete sem. Angleška mornarica je okostenela v formah, ki so bile dobre pred 30. leti, a danes ne veljajo več; kar je pokazala Nemčija. Nemčija je pokazala, da je 100 milijonov kron vredna bojna ladja le tako dolgo nekaj vredna, dokler leži v varni luki; kakor hitro pa se pokaže na morju, ni vredna nič več: zato torpedo podmorskega čolna je tistih 100 milijonov navadna razvalina. Zato je angleško brodogojstvo mirno. Zato je Anglija danes le še po imenu „kraljica morja.“ Zato je Asquith likvidiral.

Kaj je na Balkanu?

„Kölnische Zeitung“ poroča: Politično obzorje na Balkanu se je v zadnjih dneh nekaj zjasnilo. Vzrok je, da imajo balkanske države, njih vladarji in njih vlade več časti, politične samostojnosti in neodvisnosti, nego italijanski kralj s svojo, od ulice odvisno vlado.

Upori v ruski mornarici.

Listi so pred kratkim poročali, da je ruski admiral Essen, poveljnik ruske mornarice v vzhodnem morju, hipoma umrl. Zdaj se zopet iz zanesljivih virov poroča, da je bil Essen od svojih lastnih vojakov umorjen. Med ruskimi mornarji je namreč že od nekdaj jako veliko proticarskih in anarhističnih elementov. Splošno se sodi, da so se zgodili zopet revolucionjski upori, katerih poročila seveda ruska vlada skrbno zatira. Sicer pa vre tudi po ostali Rusiji in gotovo se bode zopet pojavila velika revolucija, kakor jo je Rusija že po končani japonski vojni doživela.

Grški kraj bolan.

Grški kralj Konstatin je težko zbolel in se nabaja po neki operaciji še vedno v smrtni nevarnosti. Njegova smrt bi imela dalekosežne politične posledice, kajti kralj je vodil doslej jako pametno politiko in se ni dal od hujskačev naših sovražnikov zapeljati.

Amerika.

Zaradi potopljenja parnika „Lusitanija“ po nemškem podmorskem čolnu so se pojavile gotove diference med nemško in severno-ameriško vlado. Angležem prijazni Amerikanci bi namreč najraje angleškemu zločincem na vse mogoče načine pomagali. Nemci pa naj bi se ne smeli braniti. V Ameriki pa je seveda tudi mnogo milijonov ljudi, ki se zgražajo nad Anglijo. Zdaj je odstopil ameriški zunanji minister Bryan, ki je bil eden najhujših nasprotikov Nemčije. Upati je vsled tega, da se bode tudi tukaj politično obzorje zjasnilo.

Uničene vojne ladje.

Velike mornarice so v tem deset mesecev trajajočem borenju že izginile v oceanih. Vsak teden zabeležujejo poročila nove izgube. V zadnjem času se posebno večajo te izgube pred Dardanelami, kjer skušata priti angleško in francosko brodogojstvo skozi Dardanele do Carigrada. Doslej so izgubili tam Angleži in Francozi osem velikih bojnih ladij izgub manjših ladij pa večkrat ni mogoče dognati, ker poročajo nasprotniki o izgubah le takrat, če jih ne morejo vtajiti.

V naslednjem podajemo pregled izgub ladij, kolikor to mogoče, pravimo pa obenem, da to poročilo ni popolno, ker jako mnogo izgub zamolče. Tako na primer nista v poročilu omenjeni obe angleški bojni križarki, ki sta se potopili v bitki pri Bergenu v Severnem morju, kjer se je angleško brodogojstvo pomotoma med seboj obstreljevalo. Poročila pa tudi molče o drugih izgubah v Severnem morju, na francoskem obrežju, v Adriji kakor tudi pred Dardanelami. Šele po letih ali pa sploh ne, bo svet izvedel o njih.

Naše poročilo seza do izgube ladje „Agamemnon“ dne 28. maja, ki se je najbrže na potu v pristanišče, še preden so ga popravili, potopil kakor „Gaulois“.

Anglija je po teh poročilih izgubila: 13 oklopnih, 9 križark, torej 22 velikih ladij, 12 torpedovk, 6 podmorskih čolnov, 6 pomožnih križark in 3 druge ladje, skupaj 49 ladij. Francija je izgubila 3 oklopne križarke, 5 torpedovk, 1 podmorski čoln, 1 pomožno križarko, skupaj 10 vojnih ladij. Razentega sta izgubili obe mornarici pred Dardanelami 4 torpedovke. Rusija je doslej izgubila: 3 oklopne križarke, 1 križarko, 2 torpedovki, 1 pomožno križarko, 2 drugi ladji, skupaj 9 vojnih ladij. Japonska je izgubila: 1 oklopno križarko, 1 križarko, 1 torpedovko, skupaj 3 vojne ladje. Nemčija je izgubila: 4 oklopne križarke, 10 križark, 8 torpedovk, 5 podmorskih čolnov, 3 pomožne križarke, 1 drugo pomožno ladjo, skupaj 31 ladij. Avstro-Ogrska je izgubila: 2 križarki (Zento in Elizabeta), 1 topniški čoln, skupaj 3 vojne ladje. Turčija je izgubila: 1 oklopno križarko, 1 križarko, 2 torpedovki, skupaj 4 vojne ladje.

Celotne izgube sovražnih dežel znašajo 20 oklopnih križark, 11 križark, 24 torpedovk, 7 podmorskih čolnov, 8 pomožnih križark, 7 drugih ladij, skupaj 77 vojnih ladij. Zaveznice Nemčija, Avstro-Ogrska in Turčija so pa izgubile 7 oklopnih križark, 11 križark, 11 torpedovk, 5 podmorskih čolnov, 3 pomožne križarke, 1 drugačno ladjo, skupaj 38 ladij.

Nasprotniki so izgubili torej še enkrat več ladij kakor zaveznice po dosedaj znanih izgubah. Resnične izgube so pa mnogo večje. V tem poročilu so vštete samo tiste ladje, ki so se res potopile, poškodovane ladje ne šteje to poročilo. Naravno je pa, da so nemške križarke, ki so šle ob začetku vojne na morje, da bi ovirale sovražno trgovino, bile vse uničene, kar ni prav nič čudnega. Premoči se niso mogle upirati in tudi niso imele nobenih pristanišč, kjer bi se

preskrbljevale s potrebščinami. Ako bi ne bil bolj te neugodnosti, bi bila nemška mornarica izgare se bila mnogo manj ladij.

Se bolj razvidne so pa izgube sovražnih ladij, če primerjamo njih vsebino v tonah. Izg. A. P. bile so: Anglija 49 vojnih ladij z več neg F. D. i 277.000 tonami, Francija 10 vojnih ladij z več nego 38.000 tonami (obe državi še razentega). Turčija 9 vojnih ladij z več nego 24.500 tonami, Japonska 3 vojne ladje s 13.300 tonami, skupaj 77 vojnih ladij z najmanj 355.300 tonami.

V primeri s temi izgubami pa znašajo izgube Nemčije: 31 vojnih ladij s 84.300 tonami, Turčija 4 vojne ladje s 13.000 tonami, Avstro-Ogrske 3 vojne ladje s 8700 tonami, skupaj 38 ladij s 106.000 tonami. Izguba sovražnih velikih bojnih ladij je mnogo večja, teža v tonah pa 3½ krat večja; izgubili so 20 oklopnih križark, zaveznice pa le 7.

Tudi mrtvih so imeli sovražniki mnogo več. Brez žrtev v posameznih bojih, se je z ladjami potopilo ljudi: na angleških ladjah 10.300 na francoskih 1500, na ruskih 1436, na japonski 300, na drugih angleških vodnih vozilih 120, skupaj 13.656 mrtvih. Nemčija je izgubila s potopljenimi ladjami 5000, Avstrija 330, Turčija 150 mož, skupaj 5480 mož.

Celoten pregled je torej: Sovražniki so izgubili 77 vojnih ladij, od teh 31 križark s 355.000 tonami in 13.656 človeškimi žrtvami. Zaveznice pa so izgubile 38 vojnih ladij, od teh je 38 križark s 106.000 tonami in 5480 človeškimi žrtvami.

V teh desetih mesecih, kolikor znano, so izgubili 115 vojnih ladij s 461.000 tonami in 19.000 človeškimi žrtvami. Grozna številka so to, ki nam predočujejo grozote ponje le morske vojne. Poročila pa ne navajajo izgub se trgovskih ladij in dotičnih človeških žrtev. Ko je liko vrednosti je potopljenih v globočini morja okoli tega ne bo nikoli nihče dognal. Dosedanja grozovita vojna je uničila cela brodogojstva.

Pisma iz bojnega polja.

(Izvirni dopisi.)

Kako so kozaki jahali drevje namesto konj.

Pozdravljen, dragi „Štajerc“, kakor tudi bori vsi njegovi udje in bralci. Veliko ste že slišali o in brali od težkih poljskih topničarjev iz bojnega polja. Danes 1. junija pa se enkrat oglasi simo tudi mi, nova baterija „Minenwerfer“. Tudi baterija je že ustanovljena od meseca januarja. Štajer. Že ta mesec je imela lepe uspehe. Naši „geschützi“ so majhni; ali „mina“, ki se jo položimo v cev, je tako močna, da je grozno za gledatš m kjer eksplodira. Pri tem nanovo iznajdenem kabovnonu so pristavljeni fantje od 77. pešpolka. Nadvojvostavo se po globoko skopanih jamah. Marsič po kateri si pride ogledat ta novi „geschütz“. Tudi sne bolj v nevarnosti smo, kakor drugi topničarji, giker naši topovi ne nesejo tako daleč in moramo stljiti biti torej bližje. Ali kako debelo in preplašenel ste je gledal Rus iz svojih jarkov, ko smo mu prselim vič poslali svoje „mine“.

Enkrat se prigodi, da nas ponoči napadajo pehu divji kozaki. Takoj to opazi naš poveljnik in senje nam ukaže, da izpustimo par strelav, ker savičn nam kozaki bližajo. Urno planemo pokonci in iz hitro primemo vsak svoje delo. Spustimo osem dni strelav. Pri devetem strelav pa nam ostane „mi Bren na“ v roru in raznese ves „geschütz“ na drobna zdrkosce. Seveda nas bi bilo lahko ubilo vse; pažja v k sreči se ni drugzega naredilo, nego lahko jdi. N ranilo Franca Potnika. Vsem drugim se njatelj nič hudega zgodilo. Takoj naznanimo našemstri i poročniku to hudo nesrečo. Ko pride naš potano ročnik in gre gledat, vidi veliko koscev mesa obu od tistih kozakov in njih konjev. Poročnik nastu o pohvali, da smo tako dobro delali. Tudi nas jago, tako veselilo, da smo se kar smejali in šalili mimin govoreč: zdaj pa kozaki jahate drevje in klatilidili se po njem s svojimi dolgimi sulicami.

Tako smo mi „na velikem glasu“, kajtjih v vsak govori: To so fantje „minenwerferji“! — oravi Živimo tako, kakor je navada v vojski, včasih ja v posrednje, včasih pa proklete slabo. Pa korajžnok srce imamo, nikoli ne scagamo, če nimamo jesitem pa stradamo. Tudi si večkrat kakšno zapojemo, jersk veselo ali pa žalostno, kakoršni so ravno časi. Ob